

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Mattilsynet
Postboks 383
Postmottak
2381 BRUMUNDDAL

Deres ref

Vår ref
15/1482-

Dato
27.01.2017

Statsbudsjett 2017 - Tildelingsbrev til Mattilsynet -

Vedlagt følger tildelingsbrev til Mattilsynet for 2017

Med hilsen

Gunnar Hagen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Dag Halvorsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg 1

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Besøksadresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 874

Avdeling for matpolitikk

Saksbehandler
Dag Halvorsen
22 24 94 23

TILDELINGSBREV TIL MATTILSYNET FOR 2017

Innhold

1.	Innledning	2
2.	Budsjettvedtak og fullmakter	2
3.	Mål og faglige prioriteringer	4
4.	Nærmere omtale av tildeling for 2017	14
5.	Rapportering	16
6.	Styringskalender	20

1. INNLEDNING

I dette tildelingsbrevet meddeles departementenes styringssignaler og Stortingets budsjettvedtak for Mattilsynet i 2017. Prop. 1 S (2016-2017) for Landbruks- og matdepartementet ble behandlet i Stortinget 13. desember 2016 på grunnlag av Innst. 8 S (2016-2017).

Tildelingsbrevet legger vekt på særskilte forventninger og krav og skal sees i sammenheng med Instruks om økonomi- og virksomhetsstyring i Mattilsynet (virksomhetsinstruksen) fastsatt 1. september 2014. Virksomhetsinstruksen angir virksomhetens myndighet og ansvar og den presiserer departementets øvrige krav innenfor rammen av Reglement for økonomistyring i staten.

Mål- og resultatstyring er det overordnede styringsprinsippet i staten (jf. § 4 i Reglement for økonomistyring i staten). Departementets oppfølging av Mattilsynet innrettes etter dette prinsippet.

2. BUDSJETTVEDTAK OG FULLMAKTER

2.1 Utgifter

Med grunnlag i Stortingets budsjettvedtak, jf. Prop. 1 S (2016-2017) Landbruks- og matdepartementet, Innst 8 S (2016 – 2017) og Stortingets behandling av denne, stilles følgende beløp til disposisjon for Mattilsynet i 2017:

Kap. 1115 Mattilsynet

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	
01	Driftsutgifter ¹	1 345 945
22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	13 379
71	Tilskudd til erstatninger - <i>overslagsbevilgning</i>	4 200
	Sum kap. 1115	1 363 524

¹ Stortinget har vedtatt en totalbevilgning på post 01 på 1 347 945 000 kroner. LMD har holdt tilbake 2,0 mill. kroner til dekning av utgifter til nasjonal ekspertise i internasjonale organer.

Midler fra andre budsjettposter

Det blir stilt til disposisjon 0,2 mill. kroner til beredskapsplanlegging og øvelser knyttet til oppfølging av lov om helsemessig og sosial beredskap, jf. Prop. 1 S (2016-2017) Helse- og omsorgsdepartementet kap. 702 post 21 Beredskap. Se også pkt. 4.7.

2.2 Inntekter

Med grunnlag i Stortingets budsjettvedtak, jf. Prop. 1 S (2016-2017) Landbruks- og matdepartementet, Innst 8 S (2016 – 2017) og Stortingets behandling av denne, bevilges følgende beløp til Mattilsynet i 2017:

Kap. 4115 Mattilsynet

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	
01	Gebyrer m.m.	193 293
02	Driftsinntekter og refusjoner	5 714
Sum kap. 4115		199 007

Kap. 5550 Miljøavgift på plantevernmidler

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	
70	Miljøavgift på plantevernmidler	50 000

2.3 Budsjettfullmakter

I tråd med Stortingets budsjettvedtak får Mattilsynet følgende budsjettfullmakt:

Overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1115 post 01	kap. 4115 post 02

2.4 Fullmakter etter bevilgningsreglementet

Finansdepartementet har i Rundskriv R-110 av 13.01.2017 delegert enkelte fullmakter til departementene. Disse fullmaktene kan departementene ved behov delegere videre til underliggende etater, jf. rundskrivet pkt. 2.7. Dersom Mattilsynet har behov for fullmakter ut over de som delegeres gjennom dette tildelingsbrevet og instruks for økonomi- og virksomhetsstyring, bes virksomheten om å drøfte dette med departementet.

2.5 Personalfullmakter

Ansettelser, fullmakt til å opprette nye stillinger og fullmakt til å fastsette lønn delegeres til Mattilsynet. Landbruks- og matdepartementet ansetter administrerende direktør og avgjør også alle saker knyttet til administrerende direktørs arbeidsforhold.

Mattilsynet har fullmakt til å fatte vedtak om erstatning på inntil 20.000 kroner til statsansatte for skade eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten (Statens personalhåndbok pkt. 10.22). Erstatningskrav utover 20.000 kroner sendes Landbruks- og matdepartementet.

3. MÅL OG FAGLIGE PRIORITERINGER

Mattilsynets planarbeid for 2017 skal tilpasses relevante målsettinger og styringssignaler som blant annet er gitt i Prop. 1 S (2016-2017) Landbruks- og matdepartementet, og som er nærmere utdypet i dette tildelingsbrevet.

Fra og med 2017 er det innført en forenklet modell for premiebetaling til Statens pensjonskasse for statlige virksomheter. Mattilsynet er kompensert for disse utgiftene i 2017-budsjettet.

Regjeringen har innført en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform og forventer at alle statlige virksomheter gjør tiltak for å bli mer effektive. For 2017 er kravet for alle driftsutgifter som tildeles over statsbudsjettet, satt til 0,8 pst. Dette er innarbeidet i beløpet som er stilt til disposisjon.

3.1 Strategiske utfordringer og overordnede mål

Mattilsynet er den sentrale myndighetsaktøren i gjennomføringen av matpolitikken. Mattilsynet skal arbeide for følgende mål:

- sikre helsemessig trygg mat og trygt drikkevann
- fremme god helse hos planter, fisk og landdyr
- fremme god dyrevelferd og respekt for dyr
- fremme helse, kvalitet og forbrukerhensyn
- ivareta miljøvennlig produksjon

Matlovens hovedformål er å sikre forbrukernes helse. Innenfor rammene av de målene som er satt i matloven, skal Mattilsynet også ivareta hensynet til aktørene langs hele matproduksjonskjeden, herunder markedsadgang i utlandet.

Mattilsynet skal i tillegg arbeide for målene i annen lovgivning Mattilsynet forvalter.

Mattilsynet skal arbeide for å opprettholde og videreutvikle forbrukernes tillit til matforvaltningen og matproduksjonen.

Kjernevirksomheten til Mattilsynet er veiledning og utøvende tilsyn i direkte kontakt med de som skal etterleve regelverket. God kunnskap om lokale forhold er viktig for å gi brukerne tilpasset veiledning og for å sikre et effektivt, målrettet og godt synlig tilsyn. Mattilsynet skal fortsatt ha oppmerksomhet på enhetlig håndheving av regelverket på ulike faglige ansvarsområder og på tvers av regionene.

Mattilsynet har en sentral rolle i regelverksutviklingen. Forenkling og brukervennlighet skal, så langt dette er faglig forsvarlig, legges til grunn, både nasjonalt og internasjonalt. Det skal samtidig tas hensyn til de forpliktelsene som følger av internasjonale avtaler og behov som identifiseres gjennom tilsynsarbeidet.

Stadig flere utfordringer har en tverrfaglig karakter som helt eller delvis ligger innenfor Mattilsynets ansvarsområder. For å kunne møte slike utfordringer på en offensiv måte, kreves det god samhandling og effektiv koordinering internt i Mattilsynet og samarbeid med andre fagmyndigheter, næringer og organisasjoner i Norge. Utfordringene krever også tverrsektoriell, helhetlig og målrettet samhandling i ulike internasjonale organer. Mattilsynet skal ha oppmerksomhet rettet mot forhold som kan påvirke utviklingen og spredningen av antimikrobiell resistens. Andre eksempler på tverrfaglige utfordringer er matsvindel, matsvinn og kombinasjonseffekter av kjemikalier ("cocktaileffekter").

Bioøkonomistrategien som ble lagt frem 29.11.2016 foreslår tiltak for å bedre legge til rette for en moderne bioøkonomi. Mattilsynet skal ta hensyn til dette ved regelverksutvikling og forvaltning innen utnyttelse av bioressurser til fôr og mat.

Mattilsynet har også beredskapsoppgaver. Mattilsynet skal prioritere å kunne håndtere hendelser som kan true folkehelsen, mattryggheten og plante-, landdyr- og fiskehelsen.

Det forventes at Mattilsynet fortsatt gjennomfører og følger opp tiltak for å styrke informasjonssikkerheten i IKT-systemer og infrastruktur.

ESA-inspeksjoner skal forberedes og gjennomføres slik at norsk gjennomføring av EØS-forpliktelser blir presentert best mulig. Mattilsynet skal følge opp konklusjoner og anbefalinger i inspeksjonsrapporter fra ESA med særskilt vekt på anbefalinger som er gjennomgående ved flere inspeksjoner.

Informasjon fra og god samhandling med andre etater for å gjennomføre en effektiv forvaltning er viktig. Mattilsynet må levere pålitelige data og bidra til samhandling der dette er nødvendig for andre myndigheter.

Mattilsynets skal, der det er relevant, innhente og ta hensyn til risikovurderinger fra Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) eller råd fra kunnskapsinstitusjonene på matområdet, andre fagetater og rådgivende organer.

3.2 Nærmere styringssignaler

3.2.1 Regelverksutvikling og internasjonalt arbeid

Mattilsynet skal legge vekt på den nære sammenhengen mellom internasjonalt arbeid og nasjonal regelverksutvikling. Det internasjonale arbeidet er grunnleggende for å nå målene i matpolitikken. Mattilsynet skal i samarbeid med departementene sørge for at det er sammenheng mellom målene i matpolitikken og de posisjonene som fremmes i internasjonale fora. For å oppnå innflytelse og å ivareta norske interesser er det nødvendig å drive et målrettet nettverksarbeid og å bidra til gode fellesskapsløsninger, slik at Norge framstår som en positiv medvirker.

Matdepartementenes felles dokument for internasjonalt arbeid² legger føringer og gir prioriteringer for det internasjonale arbeidet.

Mattilsynet skal i samarbeid med departementene følge opp EUs arbeid med utvikling av nytt regelverk. Ut over det løpende EØS-arbeidet, gjelder dette også på områder der EU utvikler sektorovergripende regelverk og hvor Norge som EØS-medlemsstat, ikke har avtalefestet tilgang til de foraene der regelverket utvikles og behandles politisk. Mattilsynet skal utarbeide halvårslige planer for EØS-arbeidet.

Mattilsynet skal legge vekt på å gjennomgå og modernisere regelverket på sitt område. Økt brukervennlighet og forenkling er sentralt. Regelverket skal også legge til rette for et mest mulig enhetlig, rasjonelt og effektivt tilsyn. Mattilsynet skal legge vekt på å ivareta disse hensynene ved deltakelse i internasjonale fora som utvikler regelverk og standarder. Ved utviklingen av nytt regelverk skal Mattilsynet gjennomføre prosesser slik at det skapes størst mulig forståelse hos berørte grupper for behovet for regulering.

Mattilsynet skal arbeide aktivt i de aktuelle internasjonale fora, for å påvirke at regelverk for merking av mat videreutvikles, særlig når det gjelder opprinnelsesmerking på bearbejdede kjøttprodukter og meieriprodukter. Mattilsynet skal også utrede handlingsrommet innenfor EØS-regelverket til å innføre et slikt nasjonalt merkekrav, herunder vurdere konsekvenser av dette.

EU har særskilte merkeregler på fisk i sin markedsforordning på fisk. Denne er ikke implementert i EØS-avtalen. Mattilsynet må være oppmerksomme på dette ved utvikling av nytt regelverk om merking av mat

² Internasjonalt arbeid på områdene mattrygghet, forbrukerhensyn, dyre- og fiskehelse, dyrevelferd, plantehelse og kosmetikk.

Det er viktig at Mattilsynets forslag til utforming av nasjonalt regelverk utnytter det handlingsrommet som EØS-regelverket gir, når dette er i samsvar med politiske mål. Nasjonalt regelverk skal ikke være i strid med WTO-bestemmelsene og standardene fra Codex Alimentarius Commission, Verdens dyrehelseorganisasjon (OIE) og Verdens plantehelseorganisasjon (IPPC).

Mattilsynet skal fremme koordinerte norske interesser i internasjonale organisasjoner som Codex Alimentarius Commission, OIE og IPPC. Codex fiskekomité er lagt ned og arbeidet er lagt over i hygienekomiteen. Det er viktig at Mattilsynet sikrer at delegasjonen er satt opp med tilstrekkelig fiskefaglig kompetanse for å kunne følge opp utviklingen underveis under møtene.

Mattilsynet skal følge med på arbeidet i Verdens drue- og vinorganisasjon (OIV).

Mattilsynet skal delta i aktuelle grupper under Nordisk Ministerråd.

Mattilsynet skal følge opp relevante internasjonale prosesser om matsikkerhet, folkehelse og miljø som har grenseflater mot Mattilsynets ansvarsområder.

Mattilsynet skal videreføre arbeidet knyttet til WHO/UNECE sin protokoll om vann og helse, og arbeide videre for å følge opp Norges forpliktelser under protokollen og de nasjonale målene som er fastsatt.

Mattilsynet skal innenfor sitt ansvarsområde følge opp bilaterale overenskomster (MoU-er) inngått av Mattilsynet selv eller av matdepartementene.

Mattilsynet skal videreføre samarbeidet med andre etater om forskrifter på områder der flere etater har forvaltningsansvar.

Mattilsynet skal i samarbeid med departementene følge opp Nordisk Ministerråds og EUs arbeid med problemstillinger knyttet til forebygging og reduksjon av matsvinn.

Mattilsynet skal samarbeide med Statens strålevern for å følge opp strategien for forvaltning av radioaktivitet i fôr og næringsmidler og tilhørende gjennomføringsplan.

Mattilsynet skal følge opp aktuelle tiltak i Nasjonal strategi for CBRNE-beredskap 2016-2020 i samarbeid med berørte aktører.

En rekke land som Norge eksporterer til, stiller krav til mat- og innsatsvaretrygghet, dyrehelse, dyrevelferd, fiskehelse, fiskevelferd og plantehelse - og til dokumentasjon av disse forholdene. Dette arbeidet skal vektlegges. Det innebærer ikke minst samarbeid, kontakt og dialog med tilsynsmyndighetene i aktuelle land for å bidra til tillit til norsk matforvaltning, og for å identifisere krav som disse landene stiller ved import.

Andre lands tilsynsmyndigheter gjennomfører i økende grad inspeksjoner av aktuelle eksportvirksomheter. Mattilsynet skal legge til rette for slike inspeksjoner i samarbeid med virksomhetene/næringsorganisasjonene.

3.2.2 Tilsyn og håndheving av regelverk

Mattilsynet skal ved hensiktsmessige metoder føre tilsyn med alt regelverk etaten har tilsynsansvar for. Tilsynsaktivitetene skal gjennomføres ut fra en helkjedetilnærming og skal samlet sett bidra til økt etterlevelse av regelverket.

Tilsynsmetode, omfang og frekvens skal oppfylle internasjonale forpliktelser. Nasjonale kontrollplaner skal ligge til grunn for prioritering og rapportering. For å kunne utnytte ressursene best mulig og for å forenkle virksomhetenes møte med Mattilsynet, skal det enkelte tilsynsbesøk ivareta ulike fagansvarsområder, så langt dette er hensiktsmessig.

Et synlig utøvende tilsyn er viktig fordi dette vil ha en klar allmennpreventiv effekt. Høy tilsynsfrekvens og bruk av uanmeldte tilsyn er viktig for å oppnå en slik effekt. God oversikt over risiko i ulike bransjer og tilstanden i de enkelte virksomhetene, skaper grunnlag for å føre et risikobasert tilsyn basert på egnet tilsynsmetodikk. Dette skal også bidra til at alvorlige regelverksbrudd blir oppdaget så raskt som mulig.

Mattilsynet skal sikre god dokumentasjon av tilstand, effekter av tilsyn, bruk av virkemidler, tilsynsaktivitet og bruk av ressurser på ulike områder.

Mattilsynet skal fortsatt arbeide for en mer enhetlig bruk av virkemidler på ulike faglige ansvarsområder og på tvers av regionene. Mattilsynet skal også følge opp kvaliteten på de tilsynsoppgavene som er delegert til andre, herunder tilsyn etter økologiregelverket.

Regelverket om hygiene og kontroll stiller krav til fagkunnskap både hos den enkelte virksomhet og i Mattilsynet, særlig for å kunne utnytte den fleksibiliteten reglene gir. Mattilsynet skal være en pådriver i arbeidet med å utvikle nasjonale retningslinjer for god hygienep praksis og sørge for effektiv og hensiktsmessig vurdering av de nasjonale retningslinjene bransjene utarbeider. For de bransjene der retningslinjene er vurdert, skal disse benyttes i tilsynsaktiviteten.

Regelverket om offentlig kontroll legger vekt på at tilsynet skal utføres i det leddet i matproduksjonskjeden der effekten er størst. I mange tilfeller medfører dette behov for økt oppmerksomhet på tilsyn i primærproduksjonen og tidlig i matproduksjonskjeden.

Mattilsynet skal styrke arbeidet med tiltak for å forebygge og redusere forekomsten av antibiotikaresistente bakterier i husdyrholdet. Mattilsynet skal prioritere arbeidet med det veterinære legemiddelregisteret for å få bedre oversikt over veterinærers forskrivning og bruk av antibiotika på dyr, og sammenhengen med utvikling av resistens.

Ved tilsyn i primærproduksjonen på land skal Mattilsynet dra nytte av samarbeidet med Matmerk og det revisjonsarbeidet Matmerks revisorer gjennomfører.

Der regelverket fastsetter plikt til godkjenning eller krav om sertifikater eller attester, skal Mattilsynet ha rutiner som sikrer rask og effektiv saksbehandling.

Mattilsynet skal fortsette arbeidet med et nytt system for utstedelse av eksportattester. Det nye systemet skal bidra til økt effektivitet og bedre forutsigbarhet.

Samarbeidet med Norges Råfisklag og aktørene i sjømatnæringen i forbindelse med tilsyn etter fiskekvalitetsforskriften, skal fortsatt vektlegges.

Mattilsynet skal fortsatt legge vekt på at virksomhetene selv tar ansvaret for matinformasjon til forbrukerne på alvor, særlig når det gjelder forhold som har helsemessig betydning (allergener). Mattilsynet skal også ha oppmerksomhet rettet mot villedende merking.

Mattilsynet skal fortsatt samarbeide med Helsedirektoratet om nøkkelhullordningen.

Regjeringen fastsatte i 2014 nasjonale mål under WHO/UNECE sin protokoll om vann og helse. På bakgrunn av målene er det høsten 2015 fastsatt en gjennomføringsplan for Helse- og omsorgsdepartementets sektoransvar. Planen skal rulleres årlig. Mattilsynet skal bidra til at målene nås. Målrettet tilsyn og aktiv bruk av de virkemidlene Mattilsynet har til rådighet, er viktig for å oppnå trygg vannforsyning med tilstrekkelig leveringssikkerhet, eksempelvis der det påvises mangler ved ledningsnettet. Tidlig og tydelig dialog i relevante plansaker er et annet viktig virkemiddel for å oppnå målene på vannområdet. Mattilsynet skal i 2017 iverksette nødvendige tiltak for å følge opp den nye drikkevannsforskriften.

Regjeringen har mål om en bærekraftig og forutsigbar vekst i havbruksnæringen. Arbeid for forsvarlig bekjempelse av lakselus, reduksjon av produksjonssvinn og forsvarlig legemiddelbruk, er særlig viktig. Mattilsynet skal i 2017 fortsatt prioritere arbeidet med å følge opp føringene i Meld. St. 16 (2014-2015), spesielt med tanke på lakselus. I dette arbeidet er samarbeidet med andre etater viktig, som Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet. Mattilsynet skal øke innsatsen knyttet til kontroll av oppdrettsanlegg.

Mattilsynet skal følge opp tiltak for å skjerpe virksomhetenes etterlevelse av regelverket ved import av planter.

Mattilsynet må følge opp det nye regelverket om godkjenning og bruk av plantevernmidler og handlingsplanen på området. Landbruksdirektoratet har fått ansvar for forvaltning av midler under handlingsplanen og Mattilsynet skal samarbeide med Landbruksdirektoratet i de faglige vurderingene i dette arbeidet

Som følge av økende import, skal Mattilsynet ha oppmerksomhet på import av varer og dyr. Dette gjelder særlig økt innsats for å hindre ulovlig import av kjøtt og smitte ved import av kjæledyr.

Mattilsynet skal legge stor vekt på arbeidet for å fremme god dyrevelferd både for produksjonsdyr og familie- og sportsdyr. Når det gjelder landdyr, skal Mattilsynet ha særlig oppmerksomhet på hold av fjørfe og pelsdyr og reindrift. I saker som gjelder dyrevelferd på grunn av fare for rovviltangrep, skal Mattilsynet bidra til oppfølging av rovviltforliket fra 2011 gjennom tett samarbeid med miljøforvaltningen og berørte parter.

Mattilsynet skal legge vekt på god samhandling med politiet i pilotprosjektet med dyrepoliti i Sør-Trøndelag og i Rogaland for å få best mulig behandling av saker som gjelder overgrep mot dyr og alvorlig vanskjøtsel av landdyr og fisk.

Mattilsynet skal også ha oppmerksomhet på og rapportere på tema som er særskilt omtalt i Prop. 1 S (2016-2017) Landbruks- og matdepartementet, herunder tilsyn med kosttilskudd og lignende produkter og GMO i fôr og næringsmidler. Mattilsynet skal også rapportere tilsynsaktiviteter knyttet til dyrehelsepersonelloven og kosmetikkloven.

Matlovens geografiske virkeområde er fra 1. oktober 2015 utvidet til å omfatte Svalbard. Tilsynsmyndigheten er lagt til Mattilsynet. Mattilsynet skal delta i arbeidet for å avklare hvilke forskrifter under matloven som skal gjøres gjeldende på Svalbard.

Mattilsynet skal innenfor sitt ansvarsområde følge opp vannforskriften og arbeidet med de regionale vannforvaltningsplanene, samt den tverrsektorielle handlingsplanen med tiltak mot fremmede skadelige arter.

Mattilsynet har tilsynsoppgaver ved salg av reseptfrie legemidler utenom apotek. Mattilsynets aktiviteter på disse områdene skal finansieres av oppdragsgiver, og inntektsføres på kap. 4115 post 02.

3.2.3 Veiledning og informasjon om regelverket

Mattilsynet skal opptre profesjonelt og servicerettet i møte med brukerne og bidra til bevisstgjøring om den enkelte virksomhetens eget ansvar for å etterleve regelverket. God, aktiv og tidlig veiledning er viktig, særlig til mindre virksomheter som ikke kan forutsettes å ha samme kunnskapen om regelverket som større profesjonelle aktører.

Mattilsynet skal vurdere behov og muligheter for å utarbeide en temaveileder om ivaretagelse av drikkevannshensyn i planarbeid etter plan- og bygningsloven.

Godt og oppdatert informasjonsmateriell for lokalmatprodusenter er viktig. Dette gjør det lettere for produsentene å orientere seg om regler og krav for å sikre trygg mat og nødvendig informasjon til forbrukerne.

Mattilsynet skal utarbeide veiledningsmateriell og informasjon rettet mot de som ønsker å starte opp småskalaslakteri eller nedskjæringsanlegg jf. Meld. St. 31 (2014-2015) *Garden som ressurs – marknaden som mål*.

Mattilsynet skal legge til rette for brukervennlig og målrettet presentasjon av regelverk på internett.

3.2.4 Områdeovervåking

God dokumentasjon av status og utvikling av tilstand er viktig, ikke bare som grunnlag for prioritering og planlegging av regelverksutvikling og tilsyn, men også som grunnlag for godt tilpasset faglig beredskap og kostholdsråd.

Overvåkings- og kartleggingsprogrammer som følger av internasjonale avtaler eller som skal ivareta norske tilleggsgarantier, skal prioriteres. Matdepartementene forventer at Mattilsynet deltar i koordinerte kontrollprogrammer på lik linje med andre medlemsstater i EØS.

Mattilsynet skal innrette områdeovervåkingen, herunder overvåkings- og kartleggingsprogrammene, målrettet og kostnadseffektivt, slik at de gir oversikt over tilstanden på viktige områder som er omfattet av Mattilsynets overordnede mål. Mattilsynet skal sørge for å ha tilstrekkelig handlingsrom til å imøtekomme behov for å håndtere endringer i sykdomsbildet eller i situasjonen når det gjelder fremmedstoffer i næringsmidler eller innsatsvarer.

I overvåkingen av og beredskapsarbeid mot zoonoser og plante-, landdyr- og fiskehelse skal det rettes særskilt oppmerksomhet mot smittestoffer og sykdommer som kan true Norges gode status. Områdeovervåkingen skal være tilpasset risikobildet til enhver tid. Overvåkingen av antibiotikaresistente bakterier i husdyrholdet og maten skal styrkes.

Mattilsynet skal videreføre kartlegging av utbredelsen av den nyoppdagede prionsykdommen CWD hos hjortevilt og vurdere hvilke tiltak som er mest hensiktsmessige for å begrense forekomst av sykdommen.

Mattilsynet skal samarbeide med miljømyndighetene i forvaltningen av sykdommer hos viltlevende landdyr og akvatiske dyrearter. Dette gjelder spesielt overvåking av og tiltak mot *Gyrodactylus salaris* og krepsepest.

Hovedansvaret for ernæringsarbeidet er lagt til Helsedirektoratet. I samarbeid med Helsedirektoratet og Nasjonalt folkehelseinstitutt skal Mattilsynet følge utviklingen av

matvarenes sammensetning og kostholdet i befolkningen. Oppdaterte data er blant annet nødvendige som grunnlag for gode risikovurderinger nasjonalt og internasjonalt.

Mattilsynet skal bidra til gjennomføringen av aktuelle tiltak for å følge opp Meld. St. 19 (2014-2015) *Folkehelsemeldingen*, når det gjelder tiltak som berører forhold som knytter seg til lovgivningen på matområdet.

Mattilsynet skal, i samarbeid med Helsedirektoratet, delta i oppfølgingen av Tiltaksplan salt (2014 - 2018): *Reduksjon av saltinntaket i befolkningen* når det gjelder forhold som knytter seg til lovgivningen på matområdet.

Mattilsynet skal følge opp relevante tiltak i ny Handlingsplan for kosthold (2017-2021) som skal legges fram tidlig i 2017. Dette skal gjøres i samarbeid med Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet.

3.2.5 Kommunikasjon

Departementene vektlegger en offensiv og målrettet kommunikasjonsvirksomhet i samsvar med den statlige kommunikasjonspolitikken. Mattilsynet skal gjennomføre løpende systematisk formidling av aktiviteter innenfor regelverksutvikling og tilsyn, inkludert effekter av disse aktivitetene. Mattilsynet skal også aktivt formidle faglige vurderinger av tilstand, og begrunnelser for valg av strategier og aktiviteter.

Ved siden av aktiv informasjonsformidling skal Mattilsynet legge til rette for effektiv toveis kommunikasjon med omverden, både i regelverksutviklingen og tilsynsvirksomheten.

3.2.6 Kunnskapsstøtte

Mattilsynet skal bidra til effektiv og samfunnsnyttig bruk av kunnskapsinstitusjonene på matområdet og Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM).

Det er lagt til grunn at all kunnskapsstøtte, referansefunksjoner og faglig beredskap fra NIBIO, Nasjonalt folkehelseinstitutt, Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES), Havforskningsinstituttet og Veterinærinstituttet skal gis med grunnlag i tildelingene fra de ansvarlige departementene.

Mattilsynet bør så langt det er hensiktsmessig inngå nærmere avtaler/kontrakter om den støtten som skal ytes innenfor rammene av tildelingene fra departementene.

Mattilsynet bør i samarbeid med VKM og kunnskapsinstitusjonene på matområdet utvikle effektive rutiner for utveksling og bruk av analysedata og annen informasjon som kan skape bakgrunn for gode faglige risikovurderinger, nasjonalt og internasjonalt.

VKM vil bistå Mattilsynet i henhold til sitt mandat.

3.2.7 Utredning av organisering av kjøttkontroll

Mattilsynet skal utrede organisering av kjøttkontroll utført av en uavhengig tredjepart. Departementet vil komme nærmere tilbake til dette i eget oppdragsbrev.

3.2.8 Administrative forhold

Delmål 1: En enkel og brukervennlig forvaltning med god kvalitet

Resultatkravet skal nås gjennom forenkling, digitalisering og effektiv ressursbruk. Digitalisering er et viktig virkemiddel for forenkling og for å sikre kostnadseffektive og brukervennlige tjenester og løsninger både for brukere og forvaltning. I Meld. St. 27 (2015-2016) Digital agenda for Norge – IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet, beskriver regjeringen hovedprioriteringene i IKT-politikken. Vi viser for øvrig til Rundskriv H-09/16 Digitaliseringsrundskrivet og LMDs Instruks om økonomi- og virksomhetsstyring i Mattilsynet.

Departementet legger til grunn at arbeidet med bemanning, personalforvaltning, kompetanse- og organisasjonsutvikling inngår som en helhetlig og integrert del av den strategiske utvikling av Mattilsynet. Mattilsynet må utvikle en målrettet og systematisk arbeidsgiverpolitikk som er avstemt mot kravene i den statlige arbeidsgiverpolitikken.

Lærlingeordningen er viktig for å sikre framtidige behov for faglært arbeidskraft, og å gi ungdom muligheter til å gjennomføre videregående opplæring. Regjeringen har satt ambisiøse mål i regjeringsplattformen for inntak av lærlinger i offentlige virksomheter. Departementet forventer at Mattilsynet tar inn minst en lærling i løpet av 2017. Vi viser for øvrig til Statens personalhåndbok, kap. 9.10 Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger og lære kandidater i staten. Vi viser også til informasjonsside for nye lærebedrifter: www.lerlingloftet.no.

Når det gjelder regnskapsføring, må virksomheten ha regnskapsrutiner og systemer som er i samsvar med de grunnleggende krav i økonomiregelverket. Det må sikres at regnskapet ikke har vesentlige feil og mangler.

Delmål 2: Gode systemer for samfunnssikkerhet og beredskap

Departementet legger til grunn at arbeidet med sikkerhet, samfunnssikkerhet og beredskap inngår som en integrert del av all virksomhet i Mattilsynet. Arbeidet skal være målrettet, systematisk, sporbart og være integrert i virksomhetens planverk, styringssystemer og i styringsdialogen med departementet. Mattilsynet foretar skriftlig kartlegging av risiko og sårbarhet på eget ansvarsområde. Vi viser for øvrig til LMDs Instruks om økonomi- og virksomhetsstyring i Mattilsynet.

Mattilsynet skal årlig arrangere minst en beredskapsøvelse som går på eget ansvarsområde. I tillegg skal virksomheten i løpet av en toårsperiode delta i en relevant nasjonal øvelse der det øves enten stab, kriseledelse, prosedyre eller fullskala.

Mattilsynet skal i 2017 arbeide videre med å utvikle virksomhetens sikkerhetsorganisasjon og sikkerhetskompetanse. Innen områdene informasjon-, objekt- og personellsikkerhet skal virksomheten sørge for å ha en tilfredsstillende oversikt av sikkerhetssituasjonen og en hensiktsmessig sikkerhetsstyring bl.a. gjennom tilfredsstillende styringssystemer, dokumenterte rutiner, sikkerhetsløsninger og god praksis. Mattilsynet skal i 2017 arbeide med informasjonssikkerhetstiltak iht. en konkret plan basert på oppdaterte verdivurderinger, risikovurderinger og en sikkerhetsrevisjon. Vi ber Mattilsynet om aktivt å forholde seg til de fire antatt mest effektive tiltakene mot IKT-angrep anbefalt av Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM).³

4. NÆRMERE OMTALE AV TILDELING FOR 2017

Mattilsynet skal disponere tildelte midler på en slik måte at det blir dekning for lønns-utbetalinger og andre utgifter gjennom hele budsjettåret. Det understrekes at det ikke er adgang til å overskride bevilgningen på de enkelte poster, bortsett fra det som følger av unntaksbestemmelsene i budsjettfullmakten, jf. pkt. 2.3. Muligheten til å få tilleggs-bevilgninger eller overskridelsestillatelse i året er meget begrenset. Uforutsette utgifter må dekkes innenfor rammen. Det forutsettes at budsjetterte inntekter oppnås.

Dersom det oppstår uforutsette omstendigheter med store budsjettmessige konsekvenser, må dette snarest meddeles Landbruks- og matdepartementet. Budsjettmessig dekning må da foreslås.

4.1 Tildelingen under kap. 1 115 post 01 Driftsutgifter

Landbruks- og matdepartementet vil komme tilbake til virkningen av lønnsoppgjøret i 2017 i løpet av høsten 2017.

Mattilsynet skal dekke driftsutgifter for Veterinærmedisinsk rettsråd og Rådet for dyreetikk (unntatt sekretærutgifter) samt for nasjonal komite for bruk av dyr i forsøk.

Mattilsynet skal dekke utgiftene ved norsk medlemskap i relevante internasjonale organisasjoner.

³ Internasjonalt arbeid på områdene mattrygghet, forbrukerhensyn, dyre- og fiskehelse, dyrevelferd, plantehelse og kosmetikk.

4.2 Tildelingen under kap. 1115 post 22

Bevilgningen skal dekke Mattilsynets utgifter til reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser.

4.3 Tildelingen under kap. 1115 post 71 Tilskudd til erstatninger

Bevilgningen skal dekke statens betalingsforpliktelser overfor dem som har ytt nødhjelp etter dyrevelferdsloven § 4, samt kostnader for tiltak som settes i verk av Mattilsynet i medhold av matloven, dyrehelsepersonelloven og dyrevelferdsloven i de tilfellene kostnadene ikke kan drives inn fra eier/ansvarlig. Posten er en overslagsbevilgning.

4.4 Tildelingen under kap. 4115 post 01 Gebyrer m.m.

Det er ved budsjettering lagt til grunn at alle gebyrsatser lønns- og prisjusteres.

Mattilsynet skal sikre at det blir innkrevd gebyr for alle gebyrpliktige oppgaver

Mattilsynet skal etablere en ny gebyrordning for tilsyn med fiskehelse. Budsjettert proveny i 2017 er 12,5 mill. kroner.

Gebyr for tilsyn med økologisk produksjon og omsetning som tidligere har vært innkrevd av Debio, skal fra 2017 kreves inn av Mattilsynet.

Mattilsynet skal i årsrapporten redegjøre for sammenhengene mellom inntekter fra gebyrene og utgifter ved å utføre de gebyrpliktige oppgavene. Når det gjelder utgiftene, skal det oppgis tall både for totale utgifter og for de direkte utgiftene ved å utføre de gebyrpliktige oppgavene.

4.5 Tildelingen under kap. 4115 post 02 Driftsinntekter og refusjoner mv.

I tillegg til driftsinntekter fra oppgaver som Mattilsynet utfører for annen forvaltning samt diverse refusjoner, kan visse inntekter fra gebyrer for særskilte ytelser som Mattilsynet av hensyn til næringsutøverne utfører utenfor ordinær arbeidstid, føres på posten, jf. Prop. 1 S (2016-2017) Landbruks- og matdepartementet.

4.6 Tildelingen under kap. 5550 post 70 Miljøavgift på plantevernmidler

Det vises til Prop. 1 S (2016-2017) Finansdepartementet når det gjelder budsjetterte inntekter for miljøavgift på plantevernmidler.

4.7 Særskilte belastningsfullmakter fra Helse- og omsorgsdepartementet

Mattilsynet gis fullmakt til å belaste kap. 702 post 21 Beredskap med inntil 0,2 mill. kroner til beredskapsplanlegging og øvelser knyttet til oppfølging av lov om helsemessig og sosial beredskap, jf. Prop. 1 S (2016-2017) Helse- og omsorgsdepartementet, med krav om resultatrapportering i årsrapporten.

5. RAPPORTERING

5.1 Årsrapport

Årsrapporten skal utarbeides etter de krav som er satt i bestemmelsene til reglementet for økonomistyring i staten, virksomhetsinstruksen, relevante rundskriv og dette tildelingsbrev. Rapporteringen skal gi et dekkende bilde av virksomhetens aktiviteter og resultater.

Årsrapporten for 2016 har frist **15.03.2017**.

Årsrapporten for 2017 har frist **15.03.2018**.

Årsrapport inkludert årsregnskap skal sendes LMD elektronisk (postmottak@lmd.dep.no) med kopi til Riksrevisjonen (postmottak@riksrevisjonen.no).

5.1.1 Regnskapsrapportering

Mattilsynet skal i Del VI – Årsregnskap i årsrapporten avgi årsregnskap som fastsatt i Instruks for økonomi- og virksomhetsstyring, jf. også Rundskriv R-115 av 24.11.2016

Mattilsynet skal rapportere på regnskapstall pr. 31.8.2017 innen 20.9.2017. Alle økonomiske data det rapporteres på fordeles på kapittel og post. Det skal rapporteres både på utgifts- og inntektskapittel. Vesentlige avvik i forhold til budsjettrammer og forutsetninger skal forklares

Bestilling knyttet til årsavslutning og frister for innrapportering til statsregnskapet formidles av departementet i eget brev

5.1.2 Rapporteringsindikatorer for 2017

For å kunne følge utviklingen over tid, skal rapporteringen på effekt- og produksjonsindikatorer så langt som mulig også omfatte resultater de to foregående år.

5.1.2.1 Rapportering på effektmål

Effektmål	Indikatorer
Trygg mat og trygt drikkevann	• Antall og andel undersøkte prøver med ulovlig innhold av fremmedstoffer (som f.eks. plantevernmiddelrester, dioksiner, PCB og legemiddelrester) • Antall meldte partier som har vært årsak til matvareallergi/-intoleranse på grunn av reaksjoner på udeklarte allergener

	• Antall registrerte sykdomstilfeller etter smitte av Salmonella, Campylobacter, Yersinia, Shigella, Listeria, EHEC (MSIS) • Antall sendte meldinger om påvist helsefare i matvarer og fôr i det norske markedet (RASFF) • Andel personer i Norge tilknyttet vannforsyningssystem med tilfredsstillende analyseresultater for drikkevannskvaliteten (E. coli, farge, turbiditet og pH)
God helse hos planter, fisk og landdyr	• Antall utbrudd og påvisning av alvorlige smittsomme sykdommer hos domestiserte og villlevende landdyr og fisk • Antall skadegjørere på EPPOs A2 liste som regnes som forekommende i Norge
God dyrevelferd og respekt for dyr	• Antall og andel dyr som dør under transport og oppstalling på slakteri, spesielt fjørfe • Antall og andel i tap av dyr på beite • Antall dyr brukt i forsøk (totalt og for fisk)
Helse, kvalitet og forbrukerhensyn langs hele matproduksjonskjeden	• Antall og andel prøver hvor det er påvist salmonella og hvor det er påvist overskridelser av grenseverdier for uønskede stoffer i forhold til totalt antall prøver • Antall og andel vedtak med hjemmel i matinformasjonsforskriften i forhold til totalt antall vedtak som gjelder næringsmidler
Miljøvennlig produksjon	• Beregnet risiko ved bruk av plantevernmidler

5.1.2.2 Rapportering knyttet til Mattilsynets produksjonsindikatorer

Produksjonsprosess	Indikatorer
Utvikle regelverk	• Kommenterte dagsordener skrevet i henhold til mal og levert innen frist • EØS-notatene skrevet og videresendt til departementene innen frist • Form 1 sendt departementene innen 2 uker etter EØS-komitemøtene
Kommunisere og veilede	• Matportalen - antall besøk per år • Mattilsynet.no - antall besøk per år

Føre tilsyn	• Tilsynsproduksjon - antall tilsyn ○ Totalt ○ Drikkevann ○ Dyrevelferd ○ Fiskehelse • Produktivitet - antall tilsyn per ukeverk på tilsynstype inspeksjon innen fagområdene detalj, servering, transport, næringsmidler • Regelverksetterlevelse - andel av virksomhetene det er ført tilsyn med hvor avvik er påvist ○ Totalt ○ Drikkevann ○ Dyrevelferd ○ Fiskehelse • Enhetlig faglig skjønn - variasjon mellom regionene i andel av virksomhetene med påvist avvik ○ Totalt ○ Drikkevann ○ Dyrevelferd ○ Fiskehelse • Virkemiddelbruk - andel virksomheter det er ført tilsyn med hvor vedtak er fattet ○ Totalt ○ Drikkevann ○ Dyrevelferd ○ Fiskehelse • Enhetlig virkemiddelbruk - variasjon mellom regionene i andel av virksomhetene med påvist avvik hvor det er fattet vedtak ○ Totalt ○ Drikkevann ○ Dyrevelferd ○ Fiskehelse • Beredskap – antall/type gjennomførte øvelser • Antall gjennomførte risiko- og sårbarhetsanalyser, med en kort beskrivelse av området analysene dekker
Støtte og styre	• Effektiv drift - andel årsverk til støtte- og styreaktiviteter • HMS - prosent sykefravær • IKT - oppetid for MATS skjematenester

Informasjonen knyttet til indikatorer som ble tatt ut fra og med 2015, skal på egnet måte være tilgjengelig for departementene i en statistikkbank. Statistikkbanken skal dekke hele Mattilsynets virksomhet.

5.1.3 Årsverksrapportering

Departementet rapporterer på antall årsverk til Stortinget gjennom statsbudsjettet. Alle vesentlige endringer i antall årsverk skal kommenteres.

5.1.4 Andre rapporteringskrav

Utover kravene som fremgår av Instruksen og av pkt. 5.1.1 over skal det i årsrapporten del IV rapporteres på følgende forhold:

- Mattilsynets arbeid med bemanning og omstilling
- Nøkkeltall for bruk av lærlinger, likelønn, deltid, midlertidige ansatte, og sykefravær fordelt på kjønn, jf. veileder «*Statlige virksomheters likestillingsredegjørelse etter aktivitets- og rapporteringsplikten*»
- Andel av virksomhetens tjenester som retter seg mot eksterne brukere (for eksempel forvaltningsorganer, private virksomheter, enkeltpersoner), som er digitalisert og i hvilket omfang de digitaliserte tjenestene brukes (volum og brukergrupper).
- En vurdering av effekter av nyere IKT-løsninger internt i virksomhetene og hos brukere.
- Antall gjennomførte øvelser, med en kort beskrivelse av type øvelse
- Antall gjennomførte risiko- og sårbarhetsanalyser, med en kort beskrivelse av området analysen dekket
- Status i arbeidet med styringssystem for informasjonssikkerhet i virksomheten
- Sammenheng mellom inntekter fra gebyrene og utgifter ved å utføre de gebyrpliktige oppgavene

Departementet vil i eget brev be Mattilsynet om egen rapportering, utenom årsrapporten, på sikkerhetstilstanden i virksomheten. Denne rapporteringen skal beskrive sikkerhets- og beredskapssituasjonen, risiko samt eventuelle særlige utfordringer, sikkerhetstruende hendelser som er identifisert, og arbeidet som er gjort i løpet av året for å redusere sårbarhet.

Arbeidsmiljøloven stiller krav om at det utføres et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (HMS) i virksomheten. LMD ber om at det rapporteres om vesentlige avvik i forhold til de mål som er satt for HMS-arbeidet.

5.1.5 Fellesføring i tildelingsbrevene for 2017

Det vises til rundskriv H-3/17. Mattilsynet skal arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten. Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentralt virkemiddel i dette arbeidet, sammen med f.eks. omorganisering, prosessforbedring og annen bruk av teknologi. I årsrapporten skal Mattilsynet gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder.

5.1.6 Samordning av statlig tilsyn rettet mot kommunene

Kommuneloven § 60 e gir fylkesmannen i oppgave å samordne det statlige tilsynet med kommunene. Samordningen skal bidra til at statlig tilsyn med kommunene samlet sett er oversiktlig, enhetlig og forutsigbart. Mattilsynet skal bidra til samordning ved å varsle fylkesmannen om tilsynsplaner, samt bruk av pålegg eller andre reaksjoner mot kommunen. Fylkesmannens oppgave er å se til at tilsynsbelastningen på den enkelte kommune ikke blir for stor, og at det i arbeidet med de statlige tilsyn tas hensyn til egenkontrollen i kommunene. Mattilsynet skal følge opp og delta i de samordningsinitiativ og -tiltak som fylkesmannen iverksetter, samt underrette fylkesmannen om tilsynsplaner og om varsel om pålegg eller andre sanksjoner med vesentlige virkninger for kommunene.

5.2 Tertialrapportering

Mattilsynet skal ved utgangen av 1. og 2. tertial 2017 rapportere overordnet om sin virksomhet i henhold til mål i tildelingsbrevet. Det skal fokuseres på hovedresultater og evt. vesentlige avvik som har oppstått i forhold til plan og forutsetninger.

Rapport pr. 2. tertial skal inneholde regnskapsrapport pr. 2. tertial. Det skal rapporteres pr. kapittel og post, både på utgifts- og inntektskapittel, og det skal utarbeides prognose for året. Vesentlige avvik i forhold til budsjetttrammer og forutsetninger skal forklares.

6. STYRINGSKALENDER

Departementene legger vekt på å videreføre og videreutvikle styringsdialogen mellom Mattilsynet og departementene, bl.a. gjennom styringsmøter.

Frist	Oppgave	Ansvar
Jan./feb. 2017	Årsavslutning for 2016, jf. eget brev fra LMD	Mattilsynet
1.3.2017	Innspill til revidert nasjonalbudsjett 2017	Mattilsynet
15.3.2017	Årsrapport 2016	Mattilsynet
26.04.2017	Styringsmøte	LMD
15.5.2017	Mattilsynets budsjettforslag for 2018	Mattilsynet
1.6.2017	Rapport pr. 1. tertial 2017	Mattilsynet

14.06.2017	Styringsmøte	LMD
20.09.2017	Rapport pr. 2. tertial 2017	Mattilsynet
1.10.2017	Innspill til nysalderingen 2017	Mattilsynet
1.11.2017	Innspill til IKT-satsinger 2019	Mattilsynet
15.11.2017	Styringsmøte	LMD
1.12.2017	Innspill til store satsinger 2019	Mattilsynet

Side 21

Postadresse	Kontoradresse	Telefon	Avdeling for matpolitikk	Saksbehandler
Postboks 8007 Dep	Akersgt. 59	22 24 90 90		Dag Halvorsen
0030 Oslo		Org no.	Telefaks	22 24 94 23
		972 417 874	22 24 95 59	